

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2CoCsp/29/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8422202028
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 12. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Muránska
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8422202028.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Muránskej a členov senátu JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Martina Barana v spore žalobcu: EOS KSI Slovensko s.r.o., so sídlom Prievozská 2, 821 09 Bratislava - mestská časť Ružinov, IČO: 35 724 803, právne zastúpený advokátskou kanceláriou Remedium Legal s.r.o., so sídlom Prievozská 5, 821 09 Bratislava - mestská časť Ružinov, IČO: 53 255 739, proti žalovanému: O. G., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom P. XXX/X, XXX XX Z. N., o zapl. 7 448,71 EUR s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Kežmarok, č. k. 5Csp/56/2022-86 zo dňa 13.04.2023, takto jednohlasne

rozhodol:

- I. Potvrďuje rozsudok.
- II. Nepriznáva stranám náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Kežmarok (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že:
 - I. „Žaloba sa zamieta.
 - II. Žalovanému nárok na náhradu trov konania nepriznáva.“
2. Rozhodnutie právne odôvodnil ust. § 39, § 52 ods. 1, § 53 ods. 1, ods. 2, ods. 3 a ods. 4 písm. v), § 526 ods. 1 a ods. 2 a § 657 zákona č. 40/164 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“), § 1 ods. 2 a ods. 8, § 2, § 7, § 9 ods. 1 a ods. 2, § 11 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „ZoSÚ“) a § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o bankách“).
3. Súd prvej inštancie vo svojom odôvodnení uviedol, že žalobca sa podanou žalobou domáhal, aby súd zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy vo výške 7 448,71 eur s príslušenstvom. Žalobu odôvodnil tým, že medzi jeho právnym predchodcom, t.j. Všeobecná úverová banka, a.s. a žalobcom bola dňa 04.12.2018 zatvorená zmluva o poskytnutí spotrebiteľského úveru, na základe ktorej bol žalovanému poskytnutý spotrebiteľský úver vo výške 5 700 eur. Žalovaný sa zaviazal uhradiť sumu poskytnutého úveru vo výške 9 778,35 eur v 96 mesačných splátkach vo výške 101,73 eur. Súčasťou zmluvy bola aj dohodnutá výška úrokovej sadzby 12,40 %, RPMN 14,06 %, pričom splatnosť konečná splatnosť úveru bola dohodnutá na 25.11.2026. Vzhľadom na to, že žalovaný neplnil svoje povinnosti so splácaním úveru riadne a včas, právny predchodca žalobcu ho listom zo dňa 06.04.2020 upozornil na jeho omeškanie a na možnosť vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru. Dňa 18.06.2020 právny predchodca žalobcu vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru. Následne na základe Rámcovej zmluvy o postúpení pohľadávok uzavretej dňa 13.11.2020 a na základe Žiadosti o postúpenie a prevod zo dňa 03.03.2020 postupca, t.j. Všeobecná úverová banka, a.s. postúpil pohľadávku voči žalovanému na žalobcu.
4. V odôvodnení svojho rozhodnutia súd uviedol, že predložená zmluva medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným je spotrebiteľskou zmluvou a na žalovaného je potrebné hľadieť ako na spotrebiteľa, keďže pri jej uzavieraní nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej

podnikateľskej činnosti. Na predmetný právny vzťah medzi stranami sporu bolo potrebné aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách. Vzhľadom na to, že sa v danom konaní jednalo o spotrebiteľský vzťah bol súd prvej inštancie povinný ex offio skúmať, či veriteľ s odbornou starostlivosťou posúdil schopnosť žalovaného splácať spotrebiteľský úver. Vykonaným dokazovaním dospel k záveru, že právny predchodca žalobcu pri uzatváraní zmluvy porušil svoju povinnosť, ktorá mu vyplývala z ust. § 7 ZoSÚ, a to povinnosť posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. S poukazom na znenie čl. 8 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES, judikatúru Súdneho dvora a Najvyššieho Súdu ČR uviedol, že žalobca nijakým spôsobom v konaní nepreukázal, že jeho právny predchodca pri uzatváraní predmetnej zmluvy postupoval v súlade s ust. § 7 ZoSÚ. Zároveň uviedol, že žalobca nielenže nijakým spôsobom nepreukázal splnenie tejto povinnosti, ale dokonca neuniesol ani bremeno tvrdenia ako jedno zo základných bremien, ktoré musí strana sporu v konaní uniesť. V konaní pred súdom prvej inštancie nebolo žalobcom preukázané a ani tvrdené, že by jeho právny predchodca pred poskytnutím spotrebiteľského úveru nahliadol do príslušných databáz údajov o spotrebiteľoch, a to za účelom zistenia, či je spotrebiteľ schopný predmetný úver splácať. Právnym následkom nesplnenia povinnosti ustanovenej v ust. § 7 ZoSÚ je strata oprávnenia veriteľa vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru. Uvedená situácia nastala aj v tomto konaní, keďže žalobca vzhľadom na nesplnenie povinnosti vymedzenej ust. § 7 ZoSÚ nebol oprávnený úver dňa 18.06.2020 predčasne zosplatiť. Súd prvej inštancie v zmysle ust. § 39 dospel k záveru o neplatnosti právneho úkonu, ktorým žalobca vyhlásil predčasnú splatnosť úveru, a to pre jeho rozpor so zákonom. V tejto súvislosti poukázal na to, že predmetný úver je aj naďalej platný, keďže v danom prípade nenastala konečná splatnosť. Právny predchodca žalobcu zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 03.02.2022 postúpil na žalobcu tzv. živý úver, pričom postúpenie takejto nezrelej pohľadávky je podľa § 92 ods. 8 Zákona o bankách postúpením neplatným. Vzhľadom na to, že v danom prípade nedošlo k platnému postúpeniu pohľadávky súd prvej inštancie dospel k záveru o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu a žalobu v celom rozsahu zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že úspešnému žalovanému náhradu trov konania nepriznal, nakoľko mu v priebehu konania žiadne trovy nevznikli.

5. Proti výroku rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote v odvolanie žalobca v súlade s ust. § 365 ods. 1 písm. b), f) a h). Navrhol, aby odvolací súd rozsudok v napadnutom rozsahu zmenil tak, že vyhovie žalobe, resp. aby ho zrušil a vec vrátil súdu na ďalšie konanie. Namietal arbitrárnosť a prekvapivosť napadnutého rozhodnutia, pričom postup konajúceho súdu pred vydaním rozhodnutia považoval za svojvoľný a zmätočný. V tejto súvislosti poukázal na pasívny postoj žalovaného počas priebehu prvoinštančného konania, pričom žalobca považoval ním predložené skutkové tvrdenia ohľadom splnenia povinnosti v zmysle ust. § 7 ZoSÚ v rámci konania za nesporné, nakoľko žalovaný tieto tvrdenia nijakým spôsobom nepoprel. Namietal, že súd prvej inštancie nesprávne právne vec posúdil, keď dospel k záveru o bezúročnosti a bezpoplatkovosti v zmysle ust. § 11. ods. 2 ZoSÚ pre nesplnenie povinnosti právneho predchodcu žalobcu podľa ust. § 7 ZoSÚ. Mal za to, že v konaní pred súdom bolo riadne preukázané, že právny predchodca žalobcu pred uzavretím zmluvy postupoval v súlade s ust. § 7 ZoSÚ, a teda povinnosť posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť žalovaného splácať spotrebiteľský úver bola v predmetnom prípade zachovaná. Žalobca splnenie povinnosti ohľadne skúmania bonity jeho právnym predchodcom preukázal už v samotnej žalobe, pričom uviedol, že splnenie povinnosti v zmysle ust. § 7 ZoSÚ vyplývala aj zo všeobecných obchodných podmienok, ktoré boli súčasťou zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru. Nakoľko skutkové tvrdenie žalobcu ohľadne skúmania bonity jeho právnym predchodcom v konaní pred súdom neboli protistranou nijako spochybnené, nepovažoval za potrebné preukazovať splnenie tejto povinnosti ďalšími dôkazmi. V tomto smere odkázal na zákonné znenie ust. § 150 CSP upravujúceho povinnosť tvrdenia, pričom uviedol, že procesná pasivita strany sporu má za následok procesnú sankciu vo forme nespornosti nepopretých skutkových tvrdení, resp. neúčinnosť nekvalifikovaného popretia skutkového tvrdenia protistrany. Vzhľadom na to, že žalobcom skutkové tvrdenia neboli nijakým spôsobom počas celého súdneho konania protistranou popreté nemal súd oprávnenie tieto tvrdenia aktívne popierať. Uviedol, že ak súd považoval určité tvrdenia žalobcu za sporné, mal ho vyzvať na doplnenie dokazovania. Súd prvej inštancie tak neurobil, čím znemožnil žalobcovi, aby uskutočňoval jemu patriace práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Takýto postup súdu považoval žalobca za porušenie princípu právnej istoty. Súd v prejednávacom prípade žalobcu na vyjadrenie sa ku skutočnostiam, ktoré považoval za sporné nijakým spôsobom nevyzval, čím mu odňal možnosť konať pred súdom. Na podporu správnosti svojich tvrdení odkázal na rozhodovaciaj prax Krajských súdov, pričom doložil dôkazy, ktoré mali preukázať, že v predmetnom prípade došlo k splneniu povinnosti vymedzenej v ust. § 7 ZoSÚ. Tieto predložené dôkazy v podobe dopytu do úverového registra a Sociálnej poisťovne nepovažoval za neprípustnú

novotu v odvolacom konaní, nakoľko mali preukázať už žalobcom preukázané tvrdenia v konaní pred súdom prvej inštancie. Ich prípustnosť odôvodnil najmä tým, že mu na ich doplnenie nebol dostatočne vymedzený priestor v konaní pred súdom prvej inštancie. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti považoval žalobca napadnutý rozsudok za predčasny a postup súdu prvej inštancie, ktorým došiel k záveru o nesplnení povinnosti uvedenej v ust. § 7 ZoSÚ za predčasný. V závere odvolania uviedol, že súd výklad ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ poňal nadmerne extenzívne, keďže vyžadoval od právneho predchodcu žalobcu splnenie povinnosti, ktoré neboli zákonodarcom uložené. Zároveň uviedol, že jeho právny predchodca splnil povinnosť preveriť bonitu žalovaného, nakoľko disponoval údajmi získanými dopytom príslušného registra, Sociálnej poisťovne a taktiež disponoval aj informáciou o výške príjmov žalovaného vyplývajúcich z pracovnej zmluvy, ako aj zo žiadosti o poskytnutie úveru. Žalobca zastával názor, že jeho právny predchodca postupoval pri skúmaní bonity žalovaného v súlade s ust. § 7 ods. 1 a 11 ods. 2 ZoSÚ, a teda platne vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru, a preto je aj zmluva o postúpení platným právnym úkonom a žalobca je v danom konaní aktívne vecne legitimovaný.

6. Ďalšie vyjadrenia vo veci podané neboli.

7. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (ustanovenie § 34 CSP, preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (ustanovenie § 385 CSP a contrario) tým, že miesto a čas vyhlásenia rozhodnutia oznámil na úradnej tabuli súdu Krajského súdu v Prešove a na jeho webovej stránke najmenej 5 dní vopred a došiel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

8. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

9. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným porušením práva na spravodlivý proces, nesprávnym skutkovým zistením a nesprávnym právnym posúdením, teda, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 78/05).

10. Súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností prijal správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdom prvej inštancie, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje (§ 387 ods. 2 CSP).

11. K námietke porušenia práva na spravodlivý proces odvolací súd uvádza, že porušením práva na spravodlivý súdny proces sa rozumie taký závadný postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie tých procesných práv strany sporu, ktoré jej poskytujú predpisy upravujúce civilný proces. O procesnú vadu, ktorá má za následok nesprávny procesný postup v zmysle § 389 ods. 1 písm. b) CSP ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva. Odvolací súd má za to, že v predmetnom konaní nedošlo.

12. K námietkam nesprávneho skutkového zistenia odvolací súd konštatuje, že v konaní pred súdom prvej inštancie bolo v dostatočnom rozsahu vykonané dokazovanie nevyhnutné pre rozhodnutie v predmetnej sporovej veci. Dokazovanie je potrebné vnímať ako procesný postup, ktorý smeruje k vytvoreniu skutkových poznatkov potrebných pre rozhodnutie vo veci samej. Odvolací súd zároveň zdôrazňuje, že dokazovanie je procesný postup, ktorý je založený na vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov súdom a ich následnom zhodnotení. Význam dokazovania možno vzhliadať najmä v získavaní dôležitých poznatkov, na základe ktorých súd ustanoví skutkový stav v prejednávanej veci, a z ktorého potom vychádza, a na ktorý následne aplikuje konkrétnu právnu normu. Zistenie skutkového stavu, ktorý je objektívne zodpovedá stavu veci je jednou z najdôležitejších činností v rámci sporového

konania, pretože je základným predpokladom vôbec pre rozhodnutie súdu. Dôkazmi overený skutkový stav je významný predovšetkým aj z hľadiska posúdenia pravdivosti tvrdení účastníkov a unesenia dôkazného bremena, ktoré je predpokladom ich úspešnosti, a to obzvlášť v sporom konaní (primerane rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/256/2012). Odvolací súd tiež zdôrazňuje aj to, že súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strany sporu a procesný postoj strany sporu zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť súdu akceptovať návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Súdy sú povinné na všetky uvedené procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom strana sporu uplatňuje svoj nárok alebo sa bráni proti jeho uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu. Po oboznámení sa s predloženým spisovým materiálom má odvolací súd za to, že táto odvolacia námietka nebola naplnená, keďže súd prvej inštancie dospel k správnym skutkovým záverom na základe ním vykonaného hodnotenia dôkazov.

13. Vo vzťahu k námietke, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci odvolací súd zdôrazňuje, že pod právnym posúdením treba rozumieť činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových tvrdení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce správny právny predpis použil, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne závery (viď napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. Cdo 7/2010). V predmetnom prípade k naplneniu tejto odvolacej námietky nedošlo.

14. Odvolací súd v predmetnej veci nemal pochybnosti o tom, že predmetný vzťah medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným je vzťahom spotrebiteľským. Uzatvorená Zmluva o spotrebiteľskom úvere je štandardnou formulárovou spotrebiteľskou zmluvou, kde právny predchodca žalobcu vystupoval v postavení dodávateľa, pretože pri uzatváraní spotrebiteľskej zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a žalovaný je spotrebiteľom, keďže pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Odvolací súd na tomto mieste ešte zdôrazňuje, že základnou črtou spotrebiteľských zmlúv je to, že tieto sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednávanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny, pričom aj predmetná zmluva túto charakteristiku spĺňa.

15. V prejednávanej veci má odvolací súd za preukázané, že medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným bola dňa 04.12.2018 uzatvorená zmluva o poskytnutí spotrebiteľského úveru, na základe ktorej bol žalovanému poskytnutý spotrebiteľský úver vo výške 5700 eur. Výška mesačnej splátky bola dohodnutá vo výške 101,73 eur, pričom splatnosť prvej mesačnej splátky bola dohodnutá dňa 25.01.2019 a konečná splatnosť úveru bola dohodnutá na 25.11.2023. Vzhľadom na to, že medzi stranami sporu bol právny vzťah založený spotrebiteľskou zmluvou bol súd prvej inštancie ex offo povinný skúmať, či právny predchodca žalobcu pred poskytnutím spotrebiteľského úveru splnil povinnosť mu uloženú v ust. § 7 ZoSÚ.

16. Podľa ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ účinného v čase uzavretia zmluvy, veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

17. Podľa ust. § 11 ods. 2 ZoSÚ, ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihladenia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje aj porušenie ustanovení § 7 ods. 19 až 42.

18. Vychádzajúc z vyššie uvedených ustanovení odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že zatiaľ, čo ustanovenie § 7 ods. 1 ZoSÚ zakotvuje povinnosť veriteľa pred poskytnutím spotrebiteľského úveru s odbornou starostlivosťou posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať poskytovaný úver, ust. § 11 ZoSÚ vymedzuje sankcie, ktoré sú spojené s porušením tejto povinnosti. Okrem iného ust. § 11 ods. 2 ZoSÚ vymedzuje povinnosť veriteľa skúmať bonitu spotrebiteľa zisťovaním jeho príjmov a výdavkov, ako aj jeho lustráciou cez príslušné databázy, pričom nevykonanie jedného z týchto postupov znamená hrubé porušenie odbornej starostlivosti.

19. Podľa čl. 8 ods. 1 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení Smernice Rady 87/102/EHS členské štáty zabezpečia, že veriteľ pred uzavretím zmluvy o úvere posúdi úverovú bonitu spotrebiteľa na základe dostatočných informácií získaných, ak je to vhodné, od spotrebiteľa a v prípade potreby na základe nahliadnutia do príslušnej databázy. Členské štáty, ktorých právne predpisy ukladajú veriteľovi povinnosť posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa na základe nahliadnutia do príslušnej databázy, si môžu túto povinnosť zachovať.

20. Podľa čl. 26 preambuly Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení Smernice Rady 87/102/EHS členské štáty by mali prijať vhodné opatrenia na podporu zodpovedajúcich postupov počas všetkých fáz úverového vzťahu, berúc do úvahy osobitný charakter svojho trhu s úvermi. Tieto opatrenia môžu napríklad zahŕňať poskytovanie informácií a vzdelávanie spotrebiteľov vrátane upozornení o rizikách spojených s neplnením zmluvných ustanovení týkajúcich sa splátok a s nadmernou zadlženosťou. Najmä na rozvíjajúcom sa trhu s úvermi je dôležité, aby veritelia neposkytovali úvery nezodpovedne alebo bez predchádzajúceho posúdenia úverovej bonity, a aby členské štáty vykonávali potrebný dohľad na vyvarovanie sa takému správaniu a aby stanovili potrebné opatrenia na sankcionovanie veriteľov v takýchto prípadoch. Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia o kreditnom riziku uvedené v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2006/48/ES zo 14. júna 2006 o začatí a vykonávaní činností úverových inštitúcií, veritelia by mali byť zodpovední za individuálne kontroly úverovej bonity spotrebiteľa. Na tento účel by mali mať možnosť využiť informácie, ktoré im poskytol spotrebiteľ nielen počas prípravy príslušnej zmluvy o úvere, ale aj počas dlhodobého obchodného vzťahu. Orgány členských štátov by tiež mohli veriteľom poskytnúť vhodné pokyny a usmernenia. Aj spotrebiteľia by mali konať obozretne a dodržiavať svoje zmluvné povinnosti.

21. Zákon o spotrebiteľských úveroch kladie na veriteľa povinnosť pri skúmaní bonity spotrebiteľa postupovať s odbornou starostlivosťou, avšak zákonnú definíciu tohto pojmu vo svojich ustanoveniach neuvádza. Aj napriek absencii tejto zákonnej definície možno vychádzať z toho, že odborná starostlivosť predpokladá overovanie údajov, ktoré dlžník veriteľovi uviedol, resp. objektívne podložil minimálne potvrdením zamestnávateľa dlžníka. Zároveň neodmysliteľnou súčasťou je aj pri skúmaní bonity klienta využívať j verejne dostupné informácie, akými sú napr. štátom zverejňované informácie o životnom minime, existenčnom minime a tieto následne porovnávať so známymi alebo od spotrebiteľa zistenými informáciami o jeho príjmoch a výdavkoch (pozri rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn 33Cdo/2178/2018).

22. Odvolací súd v tomto kontexte zdôrazňuje, že zmyslom ustanovenia § 7 ods. 1 a nasl. odsekov je predovšetkým povinnosť veriteľa pri uzatváraní spotrebiteľských úverov konať s náležitou starostlivosťou, a najmä tak, aby o schopnosti spotrebiteľa splácať predmetný úver zistil rozhodujúce skutočnosti natoľko, aby posúdil, či zmluvný vzťah so spotrebiteľom v konečnej fáze uzavrie alebo nie. V rámci procesu získavania relevantných informácií za účelom posúdenia úverovej schopnosti spotrebiteľa tak veriteľ vychádza z informácií dodaných spotrebiteľom, ale aj z informácií, ktoré získava aj z iných dostupných zdrojov. Takto zhromaždené informácie je dodávateľ povinný vyhodnotiť a zistiť či ich možno považovať za dostatočné a posúdiť, ktoré informácie je potrebné ešte ďalej overiť. Zároveň je potrebné poukázať na skutočnosť, že v rámci procesu získavania informácií o schopnosti spotrebiteľa splácať úver je potrebné, aby aj spotrebiteľ bol v tomto procese aktívny a poskytol veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje. To však neznamená, že veriteľ nie je povinný konať s odbornou starostlivosťou, a teda je povinný vyžiadať si od spotrebiteľa potrebné informácie a tieto následne riadne vyhodnotiť.

23. Oboznámením sa s predloženým súdnym spisom má odvolací súd, vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti, za preukázané, že právny predchodca žalobcu pred vstupom do zmluvného vzťahu so žalovaným nepreveroval bonitu klienta. Právny predchodca žalobcu pri poskytovaní spotrebiteľského úveru vychádzal zo žiadosti o poskytnutie spotrebiteľského úveru, avšak nie je zrejme akým spôsobom

tieto informácie uvedené spotrebiteľom v žiadosti overoval. V tejto súvislosti odvolací súd konštatuje, že právny predchodca žalobcu poskytol žalovanému spotrebiteľský úver aj napriek tomu, že nemal hodnovernými dôkazmi preukázaný príjem žalovaného a výdavky na živobytie. Odvolací súd uvádza, že na základe uvedených skutočností nemohol mať právny predchodca žalobcu vedomosť o celkovej finančnej situácii žalovaného a takýto postup nemožno považovať za skúmanie bonity. Odvolací súd poukazuje na rozhodnutie Krajského súdu Prešov, sp. zn. 20CoCsp/49/2022, zo dňa 28.02.2023, ktorý v bode 21 uvádza nasledovné: „skúmanie bonity zo strany právneho predchodcu žalobcu bez overenia výšky čistého mesačného príjmu, výdavkov na živobytie, prípadné dlhov na poistení, daniach a podobne, nie je postačujúce pre splnenie povinnosti vyplývajúcej z ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ. Bez toho, aby právny predchodca žalobcu skúmal aj iné spomínané aspekty, napr. celkové mesačné výdavky žalovaného, nemohol si utvoriť reálny obraz o majetkovej situácii žalovaného, potrebnej pre posúdenie schopnosti žalovaného splácať dlh zo zmluvy.“ Vzhľadom na uvedené skutočnosti odvolací súd konštatuje, že bolo na žalobcovi, aby preukázal, že bonita žalovaného bola jeho právnym predchodcom skúmaná v súlade s požiadavkami, ktoré sú na veriteľov kladené úijným právom. Žalobca bol teda povinný preukázať splnenie povinnosti jeho právneho predchodcu ustanovenej v ust.. § 7 ods. 1 ZoSÚ.

24. V odvolacom konaní žalobca poukazoval na skutočnosť, že jeho právny predchodca preveroval schopnosť spotrebiteľa splácať poskytovaný úver prostredníctvom dopytu do úverového registra a dopytu do Sociálnej poisťovne, pričom súčasťou podaného odvolania boli aj predložené dokumenty. Zároveň uviedol, že tieto dokumenty nemožno považovať za novoty v odvolacom konaní, a to vzhľadom na to, že skutkové tvrdenia uvádzané v žalobe považoval za nesporné nakoľko ho súd prvej inštancie nevyzval na doplnenie tvrdení.

25. Odvolací súd v tomto smere zdôrazňuje, že ustanovenie § 366 CSP upravuje, kedy možno prostriedky procesného útoku alebo procesnej obrany, ktoré neboli v konaní uplatnené pred súdom prvej inštancie použiť. V odvolacom konaní platí systém neúplnej apelácie, ktorý značí, že až na zákonom stanovené výnimky nesmie odvolateľ v odvolaní uvádzať nové skutočnosti a dôkazy (tzv. novoty) Odvolací súd považoval predložené dôkazy o skúmaní bonity žalovaného za dôkaz vo forme tzv. novoty predloženej v odvolacom konaní podľa § 366 CSP, ktorý nie je možné v odvolacom konaní už posudzovať, vyhodnocovať a tým aj skutkové okolnosti zistené prvoinštančným súdom meniť. V danom prípade má odvolací súd za to, že žalobca bol vzhľadom na vyššie spomínané skutočnosti povinný preukázať, že jeho právny predchodca pred poskytnutím úveru postupoval v súlade s ust. § 7 ods.1 Z.oSÚ. V tejto súvislosti dáva do pozornosti, že v žalobe je povinný pravdivo a úplne uvádzať skutkové tvrdenia týkajúce sa sporu.

26. Za týchto okolností nemožno konanie právneho predchodcu žalobcu považovať za konanie s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z., ale naopak, tieto svoje povinnosti porušil, keď riadne neskúmal príjem a výdavky žalovaného, čím došlo k naplneniu predpokladov hmotnoprávnej fikcie podľa § 11 ods. 2 zákona prvá veta, t.j., že právny predchodca žalobcu nebol oprávnený vyžadovať od žalovaného jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. Zároveň odvolací súd konštatuje, že v čase zosplatenia predmetného úveru nenastala konečná splatnosť nakoľko tá bola dohodnutá na deň 25.11.2026.

27. Odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie uvádza, že právny predchodca žalobcu nesmel postúpiť tzv. živý úver a teda následkom nerešpektovania podmienok uvedených v ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách je neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávok a žalobca nie je v prejednávanej veci aktívne vecne legitimovaný.

28. So zreteľom na všetky tieto dôvody hodnotí odvolací súd preskúmaný rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny, v dôsledku čoho bol potvrdený postupom podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP, pričom správne výroku vo veci samej zodpovedá aj výrok o trovách konania.

29. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ustanovenia § 255 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 262 ods. 2 CSP. Keďže žalobca v odvolacom konaní nebol úspešný a žalovanému trovy konania nevznikli, odvolací súd náhradu trov tohto štádia konania stranám nepriznal.

30. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).